

Mening vilde det være at overspænde Kravet til Grundlovens Haandhævelse, om man vilde kræve Dom for Ugyldighed overalt, hvor en Overskridelse af Lovgivningsmagtens Grænser erkendes, og en Anerkendelse af det ovenfor udviklede vil i givet Tilfælde kunne spare Domstolene for den Ydmygelse at maatte gribe til at fingere Lovens Grundlovsmæssighed.“

Se, da nuværende Højesteretsdommer, daværende Landsdommer, Dr. juris Troels Jørgensen, skrev denne Afhandling i 1921 i „Ugeskrift for Retsvæsen“, gik han ud fra, at nu var det et fastslaaet Faktum, at Højesteret havde tillagt sig Ret til at dømme om Loves Grundlovsmæssighed, og saa forestillede han Højesteret, at det dog vist var fornuftigt, at den passede paa, det kunde ikke gaa an i alle Tilfælde; hvis Loven har virket længe, og meget er groet op om den, kan Højesteret ikke sige, at Loven er ugyldig. Det gaar ikke an. Nej, siger han, hvis Højesteret vil indtage det Standpunkt, maa det dog være fornuftigt, at den indskrænker sig til at underkende Love, som ikke har særlig Betydning, som kun har haft kortvarig Gyldighed og lignende. Og saa siger han: man kunde ogsaa gaa den Vej at sige, at efter vor Mening er denne Lov grundlovsstridig, men vi vil ikke sige, at den skal være ugyldig. Jeg kan nu ikke se, at Højesteret saa godt kan gøre det; men det er en kraftig Opfordring til den om at fravige sit Standpunkt, idet han trøster den med, at den kan slippe for at dømme efter en Lov, den mener er grundlovsstridig. Men det var for Resten kun halvvejs, den kunde slippe. For Hr. Troels Jørgensen, der nu sidder i Højesteret, er det Hovedsagen at finde en fornuftig Fortolkning af Grundlovens Aand, og jeg finder, at Hovedsagen er at finde en fornuftig Udvej til at undgaa en for hele Landets Rets tilstand højst uheldig Konflikt mellem Lovgivningsmagten og Højesteret.

Jeg kan slutte mig til, hvad jeg her har oplæst af nuværende Højesteretsdommer Troels Jørgensens Artikel i Ugeskriftet, som jeg opfatter som et fornuftigt Forsøg paa at bringe Højesteret til at trække sig tilbage fra en alt for udsat Post, som den havde stillet sig paa.

Højesteret har efter min Mening ikke Myndighed til at forkaste Lovgivnings-

magtens Fortolkning af Grundloven. Vi Rigsdagsmænd er valgt af Folket for at forsvare dets grundlovsmæssige Friheder og Rettigheder, og det overlader vi ikke til nogen anden at passe for os. Vi skal sørge for, at disse Friheder og Rettigheder faar deres rette Indhold. Gennem Rigsdagen styrer det danske Folk sine egne Anliggender og har ingen Formyndere over sig. Derfor skal jeg slutte disse Bemærkninger med at udtale Haabet om, at Højesteret vil følge det af Hr. Troels Jørgensen givne gode Raad og trække sig tilbage fra en alt for udsat Stilling. Hvis den ikke gør det, har vi dog ved, hvad jeg her har sagt i den Diskussion, her er rejst, og ved de Udtalelser, som er fremkommet fra den højtærede Minister, naaet, at Højesteret i hvert Fald ikke længere kan gaa i den Illusion, at alle her i Landet mener, at det er fuldkommen rigtigt, at den kan omstøde en paa lovlige Maade vedtagen Lov, fordi den skønner, at den ikke er i Overensstemmelse med Grundlovens Paragraffer, og at Højesterets Øjne er aabne for, at en saadan Højesteretsdom kan vække megen Bevægelse i det danske Folk, en Bevægelse, som maaske vil forskrække Højesteret, naar den selv fik den at se, men saa var det for sent.

Rytter: Efter disse kraftige Udtalelser af det ærede Medlem Hr. Zahle er det vist næsten formasteligt, at jeg melder mig som Tilhænger af det Standpunkt, at Højesteret selvfølgelig kan afgøre Spørgsmaalet om en Lovs Gyldighed. Forinden jeg imidlertid gaar ind paa dette Spørgsmaal, skal jeg kort berøre et af de Hovedspørgsmaal, som i øvrigt er fremme under den egentlige Forhandling om denne Sag — den egentlige Forhandling siger jeg, thi det Spørgsmaal vi her er inde paa, ligger ganske udenfor denne Sag, hvad jeg senere skal tillade mig at godtgøre.

Maa jeg begynde med at takke den højtærede Justitsminister, fordi han saa elskværdigt og paa den for ham karakteristiske Maade omtalte mig og min Stilling til forskellige Spørgsmaal her. Ministeren ironiserede over min Kærlighed til visse Principper, navnlig Umiddelbarheden og offentlig Votering, og mente, at min Kærlighed ikke kunde være rigtig ægte, naar jeg ikke vilde følge ham i tykt og tyndt. Det